

Obsah

Abstrakt	7
Abstract	8
Abstrakt	9
1. Úvod	11
2. Základní informace o mezinárodní migraci	14
2.1. Proměny mezinárodní migrace v historii	14
2.2. Charakteristické znaky mezinárodní migrace vědců a výzkumníků	15
2.3. Brain drain, brain gain, brain circulation – změny v chápání významu a dopadů migrace vysoce vzdělaných a jejich souvislost se strategiemi jejího ovlivňování	16
3. Čeští vědci a výzkumníci v zahraničí	22
3.1. Kolik českých vědců a výzkumníků působí v zahraničí?	22
3.2. Specifika migrace vědců a výzkumníků ze zemí Visegrádské čtyřky do USA	26
4. Politiky zaměřené na ovlivnění migrace vysoce vzdělaných	36
4.1. Restriktivní, kompenzační a stimulační politiky	37
4.2. Rekrutační politiky	40
4.2.1. Rekrutování cizinců do klíčových oborů	40
4.2.1.1. Základní strategie podporující rekrutaci cizinců do vědy	41
4.2.1.2. Konkrétní politiky a programy povzbuzující a usnadňující import vědců	42
4.2.1.3. Úskalí rekrutování cizinců do vědy	45
4.2.2. Usilování o návrat kvalifikované pracovní síly	46
4.2.2.1. Dlouhodobý návrat	48
4.2.2.1.1. Sendvičové programy	49
4.2.2.1.2. Stipendia pro zahraniční pobyt s podmínkou návratu	51
4.2.2.1.3. Návratové granty pro absolventy stipendijních pobytů v zahraničí	55
4.2.2.1.4. Reintegrační programy	57
4.2.2.1.4.1. Multinacionální programy	58
4.2.2.1.4.2. Evropské národní programy	61
4.2.2.1.4.3. Mimoevropské národní programy	69
4.2.2.1.5. Internetové informační portály	75
4.2.2.2. Krátkodobý návrat	78

5. Vědecké diaspory a jejich potenciální přínos pro země původu – „virtuální návrat“	84
5.1. Vědecké diaspory – nový pohled na emigraci vysoce vzdělaných osob	84
5.2. Vědecké diasporní sítě	84
5.2.1. Vznik, fungování, aktivity, potenciální přínosy	84
5.2.2. Úskalí diaspory a kritika diasporních sítí	88
5.2.3. Analýza rozsahu, cílů a aktivit vybraných sítí v zahraničních diasporách evropských vědeckých pracovníků	90
5.3. Politiky podporující spolupráci mateřské země s její diasporou	92
6. Závěr	95
Literatura	99
Příloha: Diasporní sítě	107
Shrnutí	111
Summary	113
Zusammenfassung	115
O autorech	117